

Írásbelinek minősül-e az e-mail?

A kérdés jelentősége abban rejlik, hogy írásbeli alakhoz kötött szerződés, de akár ajánlat is kizárólag írásos formátumban érvényes. Ilyen példaként említve az ingatlanra vonatkozó adásvétel, ajándékozás, vagy bérleti szerződés is.

A gazdasági életben számtalan vita fakad abból, hogy e-mail útján leegyeztetett szerződéskötés, vagy ajánlat érvénytelennek minősült a későbbiekben, mert a felek nem foglalták írásba a szerződést. Az írásbeliség vonatkozásában a Ptk. 3 alapvető feltételt határoz meg, amely alapján bármilyen formátumú dokumentum vonatkozásában megítélhető, hogy az írásbelinek minősül-e.

A három feltétel: (i) a dokumentum tartalmának változatlan visszaidézése, (ii) a nyilatkozattevő személyének azonosítása és (iii) a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítása. Amennyiben a dokumentum – legyen az bármilyen formában is elkészítve – megfelel ezen előírásoknak, úgy az írásbelinek minősül. Ez a kérdés azonban az e-mail esetében a nyilatkozattevő személyének azonosítása körében problémákba ütközik. Amikor kapunk egy e-mailt, akkor bár látjuk az e-mailt küldő személyét, azonban nem tudunk meggyőződni arról, hogy azt valóban az a személy küldte.

A korábbi bírói gyakorlat alapján az e-mail nem minősül írásbelinek. A Kúria összefoglalója szerint *„a Tanácsadó Testület tagjainak többségi álláspontja szerint a bíróságnak minden esetben meg kell vizsgálnia és meg kell állapítania, hogy az adott közlési forma az adott körülmények között megfelelt-e ezeknek a feltételeknek. A Ptk. 6:7.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezés ugyanis a valódiság és hamisítatlanság követelményét nem szabályozza, és nem várja el a nyilatkozat abszolút hamisíthatatlanságát ahhoz, hogy az írásbeli nyilatkozatnak minősüljön. Ennek a követelménynek elvileg bármilyen fizikai formában megjelenített közlési forma megfelelhethet.”¹*

Sajtó-helyreigazítási perben mondta ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy az e-mailben küldött elektronikus jognyilatkozat nem minősül írásba foglaltnak, ha csak nincs fokozott biztonságú aláírással ellátva. Ennek megfelelően az ítéltábla is meghatározta azokat a szempontokat, amelyek alapján egy e-mail is írásba foglaltnak minősül:

- kizárólag annak aláírójához köthető;
- alkalmas az aláíró azonosítására;
- az aláíró nagy valószínűséggel csak a saját maga által használható adatok felhasználásával hozta létre;
- lehetővé teszi, hogy kiderüljön, ha az aláírt elektronikus dokumentumot később megváltoztatták.

¹ Kúria összefoglalója a Gfv. VII.30.417/2014/2. határozathoz

Ez a feltételrendszer egyébként az uniós eIDAS² rendelet 26. cikkére hivatkozott, amelynek megfelelően a hamisíthatlanság és a valódiság követelményének csak a fokozott biztonságú aláírással ellátott e-mail felel meg.

Kiemelendő azonban, **hogy ez a gyakorlat manapság megváltozni látszik.** Több olyan bírósági döntés is született, amely az e-mail váltást elfogadta írásbelinek (BH2015. 310.; Kúria Mfv. 10.030/2021/6.; Kúria Gfv. 30.355/2011/6.) **Ezen döntések a munkajog, és a felszámolási eljárás során alkalmazandó felszólítás, továbbá a hitelező általi vitás vonatkozásában születtek.** A bíróságok általánosságban kiemelték, hogy az egyszerű e-mail formátumban megküldött nyilatkozat csak akkor minősülhet írásbelinek, ha az kétséget kizáróan megérkezett a címzetthez és a felek közötti kommunikáció elektronikus úton történt (zárt láncolatot alkot a felek közötti kommunikáció).

A Tanácsadó Testület álláspontja szerint a kérdés éppen azért jelentős, mert a kommunikáció többsége az üzleti élet igényeinek következtében is – különös tekintettel a gyors válaszadás lehetőségére – már e-mailes úton történik.

Pontos szabályozás és egységes bírói gyakorlat hiányában ezért megoldásként a minősített aláírás alkalmazását javasoljuk a levelezőrendszerben, amely így minden email alján (aláírásként) ellátja az emailt minősített biztonságú elektronikus aláírással.

² Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete